

- At sikre en rimelig fordeling af salgs- og licensindtægter mellem institutioner og ansatte.
- At sikre institutionernes dispositionsret over egne salgs- og licensindtægter.
- At opnå en ligestilling af ansatte ved universiteter og sektorforskningsinstitutioner.
- At fastholde et særligt incitament for forskningsbaserede iværksættere, der ønsker at udnytte egne opfindelser gennem etablering af selvstændig virksomhed.

Lovforslaget skal i øvrigt ses i sammenhæng med regeringens allerede iværksatte initiativ med etablering af et landsdækkende net af innovationsmiljøer. Innovationsmiljøordningen har til formål at stimulere etableringen af nye videnbaserede virksomheder – herunder udbrydervirksomheder fra offentlig forskning. Via innovationsmiljøerne kan innovative iværksættere opnå rådgivning og risikovillig kapital – blandt andet støtte til forundersøgelser, patentering og licensiering. Innovationsmiljøordningen skal på denne måde fremme erhvervsmæssig nyttiggørelse af forskningsbaseret viden, specielt hvor der er grundlag for etablering af nye virksomheder.

Som supplement til dette tilsigtes med det foreliggende lovforslag at fremme nyttiggørelsen af opfindelser gjort ved universiteter og sektorforskningsinstitutioner, også hvor en given opfindelse udnyttes bedst gennem samarbejde med eksisterende virksomheder. Innovationsmiljøordningen og nærværende lovforslag udgør på denne måde komplementerede elementer i en sammenhængende indsats til fremme af forskningsbaseret innovation og etablering af nye videnbaserede arbejdspladser i dansk erhvervsliv.

Forslagets hovedpunkter

Lovforslaget fastslår, at ansatte på universiteter og sektorforskningsinstitutioner som udgangspunkt har retten til egne opfindelser. Efter drøftelse med de involverede kan institutionen dog gøre krav på at få overdraget retten til en given opfindelse.

Institutionen får hermed også overdraget aftaleretten i forhold til interesserede virksomheder. Endvidere kan institutionen – på vegne af egne ansatte – på forhånd indgå aftaler om rettigheder blandt andet i forbindelse med eksternt finansierede forsknings- og udviklingssamarbejder. Uafhængigt af omstændighederne vil institutionen på denne måde stå som central aftalepart over for partnere i erhvervslivet.

Lovforslaget pålægger den ansatte at underrette institutionens ledelse om alle erhvervsmæssigt interessante opfindelser frembragt som led i tjenesten. Samtidig pålægges institutionen - gerne med assistance fra

eksterne rådgivere og konsulenter - aktivt at vurdere de indberettede opfindelser med henblik på en mulig erhvervsmæssig udnyttelse.

Intentionen er ikke, at offentlige forskningsinstitutioner egenhændigt skal drive erhvervsvirksomhed eller opbygge egen patentportefølje ud over eventuelt nogle få strategiske områder. Derimod tilsigtes med lovforslaget at øge den erhvervsmæssige nyttiggørelse af offentlig forskning gennem overdragelse (licensiering eller salg) af rettigheder til partnere i erhvervslivet, der kan forestå det videre arbejde med eventuel patentering.

For at sikre, at både den ansatte og institutionen er tilskyndet til at søge opfindelser nyttiggjort, forudsætter lovforslaget, at begge parter får andel i indtægterne, uanset om en rettighed udnyttes af institutionen eller den ansatte. Herunder åbner lovforslaget mulighed for, at forskningsbaserede iværksættere kan udnytte retten til egne opfindelser på økonomisk favorable vilkår.

Endelig rummer lovforslaget bestemmelser, der præciserer muligheden for at afstå fra erhvervsmæssig nyttiggørelse, hvor særlige etiske hensyn taler herfor.

Intentionen er ikke, at de enkelte institutioner internt skal opbygge teknisk, juridisk og markedsmæssig ekspertise til egenhændigt at forestå vurderingen af indberettede opfindelser og opsøge mulige patentpartnere i erhvervslivet. Denne ekspertise bør i vid udstrækning rekvireres eksternt gennem et formaliseret samarbejde med private rådgivere og patentbureauer, Patentdirektoratet, de nye innovationsmiljøer m.fl.

Til støtte for institutionernes rekvirering af sådanne ydelser er der på forslaget til finanslov 1999 afsat i alt 58 mio. kr. over fire år.

Tilsvarende lovgivning i udlandet

Lovgrundlaget vedrørende retten til opfindelser ved universiteter og andre offentlige forskningsinstitutioner varierer betydeligt blandt Danmarks nabolande og primære samarbejdspartnere.

I de øvrige nordiske lande og i Tyskland har universitetsforskere som udgangspunkt en særlig ret til egne opfindelser. I Tyskland gælder dog i praksis, at denne ret tilsidesættes, hvor der er tale om eksternt finansieret forskning. I Sverige gælder endvidere, at retten til universitetsforskernes opfindelser i stigende omfang reguleres via lokale aftaler.

I Storbritannien, Frankrig, Holland og USA har universitetsforskere samme retsstilling som andre arbejdstagere. Dette indebærer, at retten til forskningsbaserede opfindelser typisk tilfalder den pågældende institution eller bevillingsgiver, dog afhængig af de